

Handikapnytt.no
- utgitt av Norges Handikapforbund

A A

Forsiden | Om Handikapnytt | Annonserer | Tidligere utgaver | Kontakt

  Avansert søk

Svever høyt på drømmene

Publisert 7.4.2011

Stig Tore Svee fikk ikke fly med Norwegian. Men det hindret ham ikke i å bli verdens trolig første ryggmargsskade som tok av i et jagerfly.

Tekst: Øystein Lie Foto: Øystein Lie, Jonas Frøland, Tore Strømøy og privat.

Flyr ennå høyt. Stig Tore Svee er ikke redd for utfordringer. Han er trolig den første i verden med ryggmargsskade som har flydd med en F-16. – En helt rå opplevelse, sier han.

Livet blir til når en planlegger noe helt annet, skal John Lennon ha sagt. Beatles-fan, jagerflyentusiast, kjelekehockeyspiller, far og ryggmargsskadd Stig Tore Svee fra Trondheim sitter i stua og angreir ikke på en døyt i livet. Ikke en gang det at han nyttårsaften i 1997 satte seg i vinduskarmen, mistet balansen og falt fire-fem meter og landet på ryggen. En ulykke som gjorde ham lam fra livet og ned.

- Det var ikke en tragedie, men en hendelse. En tilfeldig en. Rett og slett uflaks. Andre får mene hva de vil og kalle det for en tragedie. Jeg gjør det bare ikke, sier Stig Tore.

- *Hvorfor ikke?*

- Ulykken kunne ha skjedd hvor som helst og når som helst. Det tilfeldige var at det egentlig var min tur å være sammen med Monica, datteren min, men min tidligere samboer sa at jeg gjerne kunne ta en fest sammen med kompisene på nyttårsaften. Skal jeg bruke livet mitt på å tenke over dette valget? Nei, gjort er gjort. Hvis en skal begynne å tenke over slike tilfeldigheter, må en være nødt til å snu hver eneste stein en kravler over. Jeg velger å lagre alt i livet som erfaringer, sier han.

Mer på Handikapnytt.no

Hjelpemiddelartikler
§ Rettighetsartikler

Nyttige lenker

Norges Handikapforbund
NHFs regioner
NHFs landsforeninger
Interesseorganisasjoner
Ny lov, nye rettigheter. LDO
Aktuelle lenker

Detaljenes mester. Skjønnheten er i de små detaljer. Stig Tores lidenskap er modellflybygging. Dette er en Spitfire, som ifølge byggesettet hadde kun én del til døren. Stig Tore laget tretten nye deler, slik at flyet skulle bli mest mulig lik originalen.

Dykkersertifikat fra sykesengen

Etter ulykken trodde mange at Stig Tore, som da var 33 år, hadde spilt sin siste ishockeykamp. Men av og til er viljen en muskel som kan trenes opp, slik at alt koker ned til praktiske hindre som før eller siden skal forseres.

I løpet av sitt syv måneder lange sykehusopphold hadde Stig Tore greid å ta dykkersertifikatet. Det vil si at han hadde fått papirer på at han var i stand til å dykke ned til atten meters dyp i sjøen, vrenge av seg dykkemasken på fem meters dyp i svømmehallen og være kapabel til å redde en annen ved å dra ham eller henne femti meter med hodet over vannet. Hvordan han greide det, vet han ikke helt selv. Stig Tore har kreative hender, og en ukuelig evne til å se en løsning på alt. Jobben hans er å fikle seg frem til tekniske løsninger på St. Olavs Hospital. Livsviktige instrumenter som trenger ettersyn og en ekstra sjekk, er Stig Tores oppgave.

- For alt jeg vet, kan det hende at utstyr som jeg har fikset på, er blitt brukt til å operere meg, ler Stig Tore.

Og det var nettopp et egenkomponert hjelpemiddel som gjorde det mulig for Stig Tore å bevege seg fritt under vann.

- En kompis hadde begynt på et dykkekurs, og jeg tenkte hvorfor kan ikke jeg? Det vanskeligste med å svømme var at føttene hele tiden krysset seg – med den naturlige følgen at jeg ufrivillig havnet på ryggen. Problemet ble løst ved at jeg laget et jernrør, som ble festet mellom benene og tjoret fast ved hjelp av plastikkplater og borrelås – slik at føttene ble parallelle. Jeg tok kurset trolig fordi jeg ville bevise et eller annet overfor meg selv, og har i hvert fall ikke hatt et behov for å dykke senere. Jeg kunne også fått til å hoppe i fallskjem, men hvorfor skal jeg gjøre det? Jeg har jo hoppet 29 ganger i fallskjem, og skal jeg hoppe én gang til bare fordi jeg nå er blitt handikappet, spør Stig Tore retorisk.

Et dykkersertifikat var likevel ikke den største bragden.

Bare en måned etter at han forlot sykehuset med brukket rygg, var han tilbake på isen, for øvrig på samme dag som Lady Diana omkom i en trafikkulykke.

- På sykehuset fikk jeg tid til å tenke, og vurderte å få tak i en kjelke slik at jeg i det minste kunne stå i mål når guttene trente. Men så fant jeg ut at det var noe som het kjelkehockey.

På sine hittil 170 kamper for Norges kjelkehockeylandslag har Stig Tore Svee scoret 64 mål og vært nest sist på pucken 111 ganger. Her er han på trening i Leangen ishall i Trondheim med nevøen Christopher (i rødt t.h.) og vennene hans, som alle er uten funksjonsnedsettelser.

Paralympics-, VM- og EM-gull

I skrivende stund har Stig Tore spilt 170 kamper for kjelkehockeylandslaget, scoret 64 mål og vært nest sist på pucken 111 ganger. Han har deltatt i en rekke internasjonale mesterskap, og tatt gull i både Paralympics, VM og EM. Av og til spiller han med nevøen Christopher og vennene hans, som alle er uten funksjonsnedsettelser.

- Jeg må jo innrømme at det å spille kjelkehockey og vanlig hockey er to vidt forskjellige idretter. I hockey er det mulig å snu seg rundt, stoppe opp, for så å skyte fart, lekende lett. I kjelkehockey er det ikke mulig å bevege seg baklengs, krappe svinger er veldig vanskelig å få til og de fleste trekkene må planlegges i god tid fremover. Men jeg setter meg ikke i rundvantet for å gråte over at jeg ikke kan spille hockey som før. Jeg er også innforstått med at jeg ikke kan kjøre motocross og slalåm like godt som tidligere.

- Har du aldri hatt downperioder etter ulykken?

- Jo, selvfølgelig. Etter ulykken, da smerten var som verst, tenkte jeg en del på hvorfor dette skulle hende meg. Jeg hadde noen tunge stunder der alt virket uvirkelig, som om det som hadde skjedd egentlig ikke hadde noe med meg å gjøre – at det bare var en vond drøm. I ettertid er jeg glad jeg ikke var en fjellmann, som likte å gå lange turer.

- Din datter, Monika, var fire år da ulykken skjedde. Ofte er det slik at det er mannen som tar med sine barn på opplevelser, mens mor gir barna mest omsorg. Hva tenkte du om din farsrolle rett etter ulykken?

- Jeg så ikke på det som noe stort problem, egentlig. Jeg tenkte at jeg kunne underholde Monica på like bra vis som hvilken som helst annen far. Noen begrensinger er det, men heldigvis har hun ikke vært spesielt glad i gå på ski. Jeg tror nok jeg har greid å holde følge med henne på skikjelke, ler Stig Tore og ser i retning av datteren, som ligger henslengt i sofaen med spisse ører.

Frontet Norwegian-protest

Stig Tore ble landskjent da han i november i fjor ble nektet å reise med Norwegian til Italia for å spille sammen med kjelkehockeylandslaget. Flyselskapet ville ikke ha ham om bord, og begrunnet avslaget med at han ikke ville ta med seg en ledsager.

- Det er jo helt håpløst hvis man skal begynne å reise rundt med ledsager. Da må man jo betale full pris for den personen på flyet, samtidig som overnatting og hele pakka kommer i tillegg, sa han til NRK.

Reaksjonene lot ikke vente på seg. Norges Handikapforbund satte i gang en boikottaksjon mot Norwegian. Det største LO-forbundet, Fagforbundet med sine 315 000 medlemmer, er blant mange som støtter aksjonen. Cato Zahl Pedersen sverget i mediene at han aldri vil sette seg i et Norwegian-fly mer.

I dag har Stig Tore lagt saken bak seg, og lar andre ta seg av denne biffen.

- Men jeg ble skikkelig provosert da saken raste som verst. Norwegian har opptrådt inkonsekvent, fordi selskapet etter medieoppslagene ga meg lov til å reise tilbake fra Italia – men kanskje skyldes det at jeg da reiste i en samlet gruppe. Reiser jeg alene, velger jeg alltid SAS, sier han.

Stig Tore Svee sammen med NRKs Tore Strømøy, programleder for Det må jeg gjøre før jeg dør.

Fikk oppfylt drøm

Noen måneder senere kom Stig Tore igjen i fokus, denne gang i forbindelse med en langt hyggeligere sak. Monica hadde i all hemmelighet røpet Stig Tores store drøm til Tore Strømøy. I programmet Det må jeg gjøre før jeg dør ser vi en dypt konsentrert og glad Stig Tore klyve inn i en F-16.

- Jeg har alltid hatt lyst til å være i et jagerfly. Interessen startet i ung alder, og jeg vet ikke helt hvorfor. Det har bare blitt sånn. Jeg er enig i at en F-16 bråker veldig, men jeg synes den gir fra seg en god lyd.

- Hvordan var det å sitte i en F-16?

- Det var en helt rå opplevelse, et minne for livet. Piloten var snill, og kunne sikkert påført meg langt flere g-krefter, kanskje til og med gjort meg kvalm, men han var en gentleman. Flyinteressert som jeg er, er jeg mer opptatt av det tekniske og mekaniske. Hvordan ting fungerer, og hvor jeg til en hver tid er. Selv i baksetet på en F-16 mister jeg ikke kontrollen. Jeg velger å tro at hvis folk hadde skjont hvordan det tekniske fungerer, så ville frykten for å fly vært borte.

Stig Tore sitter god og fornøyd i lenestolen sin, som står sentralt plassert i stua. Et par-tre meter unna står tv'en og flimrer, og strekker han ut hendene til høyre, lander fingerene på tastaturet til en bærbar datamaskin. Det er alltid noe som han trenger å google.

- Vil du se hobbyrommet mitt, spør Stig Tore.

Han vipper seg opp på rullestolen, og nesten som en vind og med et par kjappe håndbevegelser er han inne på hobbyrommet. For tiden er han hektet på å airbrush-lakkere biler og motorsykler, men hans store lidenskap er nok likevel modellflybygging.

- Denne, sier Stig Tore og veier et modellfly i hånden. - Det er en Spitfire, et britiskprodusert fly fra 1941. Bare denne døren er satt sammen av fjorten deler. I byggesettet var det opprinnelig bare én. Jeg ville gjøre modellen mest mulig lik det virkelige flyet, forklarer han.

Det var datteren Monica (t.h.) som i all hemmelighet røpet for NRKs Tore Strømøy at faren Stig Tore Svee drømte om å fly med F-16.

Tilfeldighetenes spill

Hvis en skal plukke livet til Stig Tore i små biter, er det én ting som aldri går i knas. Det er et anker i livet, og hun er alltid ved hans side. Monica nikker når vi spør om hun er en pappajente.

- Hva betyr Monica for deg?

- Du stiller et veldig vanskelig spørsmål. Du ser jevnlig overskrifter som Uten datteren min kan jeg aldri leve, og uansett hva jeg svarer blir det feiltolket. Likevel er svaret enkelt; det er ingen jeg er mer glad i enn henne. Hørte du det, Monica, sier Stig Tore.

En kan også si at livet er tilfeldig, av og til fordømt urettferdig.

Som 17-åring satt Stig Tore i tog fra Skogn i retning Trondheim. I Åsen smalt toget inn i en melkebil.

- Jeg satt i den første vognen, og merket at toget sporet av. Heldigvis gikk det bra for meg, jeg ble ikke skadet.

Tyve år senere var Stig Tore inne på treårskontroll etter skaden sin. Han kom i prat med en annen fyr som hadde brukket ryggen og blitt avhengig av rullestol.

- Det var mannen i melkevognen.

STIG TORE SVEE

- **Bosted:** Byåsen i Trondheim

- **Alder:** 47 år

- **Stilling:** En av fire finmekanikere på medisinskteknisk avdeling på St. Olav Hospital.

- **Beskrives som:** Langsnill, en omtenssom og god far, en som aldri gir opp, en Reodor Felgen-type.

- **Aktuell:** Ble nektet å sitte i et Norwegianfly, men fikk oppfylt F-16-drømmen i Tore Strømøys program Det må jeg gjøre før jeg dør.

Abonnér på Handikapnytt, åtte årlige utgaver, for 150 kroner

Del |

